
Karel Arnaut, Sarah Bracke, Bambi Ceuppens e.a. (red.), *Een leeuw in een kooi. De grenzen van het multiculturele Vlaanderen*, Amsterdam-Antwerpen, Meulenhoff-Manteau, 2009, 231 pp., ISBN 9789085421894 | Met deze toepasselijke titel leggen twaalf auteurs – Karel Arnaut, Abdoul Bouzerda, Sarah Bracke, Bambi Ceuppens, Ida Dequeecker, Nadia Fadil, Paul Goossens, Meryem Kanmaz, Ico Maly, Sarah De Mul, Elke Vandepierre en Olivia Rutazibwa – het huidige multiculturele debat in Vlaanderen het vuur aan de schenen.

Het debat over een multicultureel Vlaanderen wordt gevoerd sinds 1989 en handelt in feite over (de grenzen van) 'de Vlaamse cultuur'. Het is tevens een debat dat tegenstellingen tussen conservatief en progressief, tussen rechts en links, overschrijdt.

In een tiental kritische essays zet het boek aan om het multiculturele debat – doorspekt met verouderde begrippen, achterhaalde kaders en heel wat tegenstellingen – te herdenken en open te trekken. Zo moet volgens de auteurs de zogezegde heersende 'wij'- en 'zij'-mentaliteit in Vlaanderen dringend wijzigen.

Het boek werd opgedeeld in twee delen: de

begrensde verbeelding (deel 1) en de visies voor een ander debat (deel 2). In het eerste deel leggen de auteurs – om het multiculturele heden beter te begrijpen – de armoede van het huidige referentiekader over cultuur, identiteit en racisme bloot. Zij bekritisieren standpunten in Vlaamse debatten van 'wie het goed bedoelt' over racisme, kolonialisme, feminisme, etniciteit, religie, identiteitspolitiek en burgerschap. In vijf bijdragen benaderen de auteurs (telkens in duo) de racialisering in Vlaanderen, de aspecten van het Vlaamse koloniale verleden, de feministische herbronning, de multireligieuze neutraliteit en de Vlaamse identitaire terugplooiing.

Het tweede deel vormt een aanzet tot dat nieuwe debat. De auteurs wensen de grenzen van het oude debat te verleggen en nieuwe terminologieën te introduceren. Grenzen verleggen doen ze aan de hand van een drievoudige verbreding nl. geografisch, historisch en thematisch. Voornamelijk die laatste, de thematische verbreding, moet zorgen voor een herijking van het debat. In zes bijdragen lanceren de zes gastauteurs 'termen' en 'kaders' als: emancipatie (i.p.v. integratie), de gelijkheid van man en vrouw als dogma, de Europese identiteit, de nieuwe politieke correctheid, de conservatieve ideologie en het pleidooi voor een 'integratie'-stop.

Toch blijft de lezer met heel wat vragen zitten. Wat is Vlaanderen? Wat is onze Vlaamse identiteit? Hoe zit het met onze multiculturele verbeelding? En in hoeverre kunnen we onze huidige bril die enigszins gedomineerd wordt door culturalisering wijzigen? Of zijn we niet zo geëmancipeerd als we zelf willen en draaien we rond als een leeuw in een kooi?

Alles welbeschouwd is dit een boek over het (mis)begrip van multiculturaliteit in Vlaanderen. [Sophie Gyselinck]
